

زخمی هستی

ارال اوز

ترجمه: شهرام دشتی

این کتاب ترجمه ای است از

Yaralisin...by Oz, Erda

www.raspinapub.ir

info@raspinapub.ir

raspina_pub@yahoo.com

تهران، خیابان افلاک، رویروی، اصلی دانشگاه
تهران، خیابان فدائیان، سردازی، صدای وحید نظری
شرقی، کوچه قدیری شماره ۳۳، پلاک ۸، کد پستی
۱۱۸۷۷۳۱۱۸
۶۶۴۰۲۳۳۳ - ۶۶۹۷۴۰۳۰ - ۶۶۴۰۴۱۶۱

سازمان : اوز، اردال، ۱۹۳۵ - م. Oz, Erdal

نام پدیدآور: زخمی هستی / اردال اوز؛ ترجمه شهرام دشتی.

مشخصات نشر : تهران: راسپینا، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۲۸۲ ص.

شابک : ۷۹-۷۹-۸۵۵۹-۹۶۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی : فیفا

یادداشت : عنوان اصلی: Yaralisin..

یادداشت: کتاب حاضر قبلاً به زبان «زخمی» با ترجمه علیرضا

سیف‌الدینی توسط انتشارات چشم در سال ۱۹۲ منتشر شده است.

عنوان دیگر : زخمی.

موضوع : داستان‌های ترکی -- تهیه -- قرن ۲۰م

موضوع : Turkey -- Turkish fiction -- ۲۰th century

شناسه افزوده : دشتی، شهرام، ۱۳۳۲ - مترجم

رده بندی کنگره : ۳۱۳۹۶ ز ۳۸۳ الف / PL۲۴۸

رده بندی دیویی : ۸۹۴/۳۵۳۳

شماره کتابشناسی ملی : ۵۰۱۸۵۳۲

زخمی هستی

اردال اوز

ترجمه شهرام دشتی

چاپ اول

تهران، ۱۳۹۹

تیراژ / ۳۰۰

صفحه آرای و طراحی جلد

صدف نظرباغی

لیتوگرافی و چاپ/اطلس

قیمت: ۴۵۰۰۰ تومان

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. حق تکثیر یا
تولید مجدد آن به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت،
تصویر و انتشار الکترونیکی) بدون اجازه ناشر ممنوع است.

شابک: ۷۹-۷۹-۸۵۵۹-۹۶۴-۹۷۸

پیشگفتار

این رمان اردال اولین ترجمه‌ی بیست و یکمین چاپ آن در ترکیه است (بیست و ششمین چاپ آن در ترکیه منتشر شد و ترجمه‌ی آن در سال ۱۹۸۰ در مجارستان، در سال ۱۹۸۶ و ۱۹۸۸ در سوریه، در سال ۱۹۸۱ در هلند و بلژیک و مقدونیه منتشر شد، رنگ و بوی تازه و متفاوتی دارد. حالت روح و جسمی کسی که تحقیر می‌شود، دشنام می‌شنود و تحت شکنجه قرار می‌گیرد، درون مایه‌ی رمان او را تشکیل می‌دهد و روش توصیف و نوشتاری او، از قول دوم شخص مفرد است. نویسنده در آن مدام با واژه‌ی «تو» قهرمان داستان را خطاب کرده و زاویه‌ی دید خواننده را با زاویه‌ی دید قهرمانش تطبیق می‌دهد و این نیز به داستان جذابیت فوق‌العاده‌ای می‌بخشد. او علاوه بر روایت از قول دوم شخص مفرد، در برخی مکالمات نیز هر وقت که لازم می‌بیند، حتی دوم شخص مفرد می‌خواهد در خصوص دیگران بحث کند و یا حرف آن‌ها را از زبان باغد، خلیفه‌ی سوم شخص را، که زاویه دید نظاره‌گر را دارد، ایفا می‌کند.

به هر دلیلی استفاده از دوم شخص مفرد در داستان نویسی، چه در ایران و چه در کشور همسایه‌ی ما (ترکیه) زیاد معمول نبوده و طبق اطلاعات به دست آمده در سطح جهانی نیز تا سال‌های ۱۹۹۰ تعداد چنین آثاری چشمگیر نیست. بر اساس لیست ارائه شده از

ویکیپدیای انگلیسی^۱ تا سالهای ۱۹۵۰ میلادی سه اثر و در سال های ۱۹۹۰ هفده اثر و بین سالهای ۲۰۱۱-۲۰۰۰ نوزده اثر بر مبنای روایت از زبان دوم شخص مفرد منتشر شده است؛ با وجود این که (چنانکه اشاره شد) آثاری که با این شیوه نوشته شده است انگشت شمار است ولی آثار موجود مورد استقبال و توجه قرار گرفته است و رمان «زخمی هستی» از یک سو به خاطر واقع گرایی اجتماع دوران خود، که هر یک از نوری هایی که در زندان هستند (و از آن ها با القاب خاصی یاد می کنند) نماد قشر خاصی از مجرمین اجتماعی می باشند و از سوی دیگر به خاطر این که واقعیت های حاکمیت نظامیان و رویکردهای آن ها را به نمایش می گذارد، بسیار جالب توجه بوده و مورد استقبال قرار گرفته است.

اردال روز در رمان، جغرافیایی تعیین نمی کند، برش زمانی طرح نمی کند و حتی قهرمان رمان نمی تواند در خودش نیز نمی داند به چه جرمی دستگیر شده است؛ گاهی فکر می کند به خاطر دوزان کش بازداشت شده است! و وقتی از او می پرسند برای چه به زندان افتاده با شک و تردید این را می گوید. وقتی به مقطع زمانی اولین چاپ آن که در سال ۱۹۷۱ (در سال ۱۹۷۵ برنده جایزه داستان نویسی اورهان کمال شد) و سه سال بعد از دومین کودتای نظامی ترکیه است می نگریم، می توان حدس زد که چون در دوران سیطره ی بی چونی و چرای نظامیان به رشته ی تحریر در آمده است یا رد پای دومین کودتای ترکیه را دارد و یا بوی کودتای نظامی ۱۹۶۰ که او در این دوران دستگیر و مدتی زندانی بود، را می دهد؛ به هر حال نظامیان و همسایه ما ترکیه با سلسله کودتاهای خود که از سال ۱۹۶۰ شروع و در سال های ۱۹۷۱ و ۱۹۸۰ تکرار شد، در حدود بیش از سه دهه از آغاز حاکمیت عربیان و مستقیم خود، باز است. انواع شکنجه های وحشیانه را جزو لاینفک روش حکمرانی خود قرار دادند؛ به طوریکه طبق آمار رسمی اعلام شده، فقط بعد از کودتای ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰ بیش از ۶۰۰۰۰۰ نفر شکنجه و تحت شکنجه قرار گرفتند و بسیاری جان باختند. به قول نویسنده ای که به مناسبت درگذشت

۱. En.wikipedia.org/Second-Person_narrative

ژنرال کنان اورن (نفر اول کودتای ۱۲ سپتامبر ۱۹۸۰) نوشت: «... برای کسانی که آن روزها را به خاطر دارند وقتی ۱۲ سپتامبر را می شنوند بی اختیار یاد بازداشت هایی که ماه ها به طول می انجامید، تلفات در طول بازداشت ها، شکنجه های وحشیانه غیرقابل تصور و اعدام ها می افتند.» این کودتا در حقیقت نسلی را که در ترکیه به «نسل ۱۹۷۸» معروف شد، از بین برد و با اخته کرد. این سلسله کودتاها و زندگی تحت سیطره و حاکمیت آن ها در هنر، ادبیات، ترکیه جایگاه ویژه ای برای خود اختصاص داده است و رمان «زخمی هستی» نیز سرآمد دهه ۷۰ است. برتر این دوران محسوب می شود. این رمان در واقع شاهکاری است که بارها و بارها در محافل و رسانه ها از آن سخن گفته شده و مورد تفسیر، نقد، بررسی و موضوع بررسی پایان نامه های دانشجویی قرار گرفته است.

او در رمان «زخمی هستی» تماشاگری است که تمام حالات بدنی، روحی و روانی و دردهای جوانی را که تحت وحشیانه ترین شکنجه ها قرار گرفته است، خیلی خوب و به طور واقعی درک می کند و خطاب به خود و طاری تشریح می کند که گویی خودش (نویسنده) تحت شکنجه است. در واقع این رمان تعریفی درونی یک انسان در بند است؛ قهرمان او دنیای درون پرهنگامه ای دارد.

او در این رمان، تمام هاله های کهنه ی رمان نویسی را می دزد و لباس جدید و نویی به آن می پوشاند و این نیز جاذبه ی دیگری به رمان می بخشد. این رمان، به قول سرکار خانم افسانه درگاهی (مدیر انتشارات رسپینا) داستان به غایت دردناور و شاعرانگی دردآور متن، ریتم کند و کشنده ی آن، فضاها ی سرد و لخت خیلی عسی از کار در آمده است.

وقتی یاشارکمال (نویسنده ی نام آشنا و پر آوازه ی ترکیه) ادعا می کند که رمان «زخمی هستی» در میان جاودانه های رمان ما قرار خواهد گرفت، سخنی گزاف نگفته است.